

memo

Opgave beekpassages InnovA58

Inleiding

De wegverbreding van de A58 zorgt voor effecten op natuur en milieu. De A58 doorkruist een aantal beekdalen. In de verkenning is door de gebiedspartijen aandacht gevraagd voor de beekpassages als bijzonder aandachtspunt. Het project InnovA58 heeft op verzoek van omgevingspartijen een verkenning uitgevoerd van ruimtelijke knelpunten ter hoogte van de kruisingen van de A58 met de beken en manieren om die door verbetering van de passages op te lossen. Najaar 2016 zijn in twee werksessies maatregelen geïnventariseerd. Het resultaat ervan is samengevat in het H+N+S-rapport: 'verbetering van de beekpassages in de A58'. Op basis van de resultaten uit deze verkenning moet voorjaar 2017 een besluit worden genomen welke maatregelen worden meegenomen in de verdere uitwerking van het OTB/TB. Het project in zijn omgeving

In overleggen en in de twee werksessies zijn knelpunten en kansen besproken en zijn ambities neergezet. De betrokken organisaties zijn: waterschap Brabantse Delta, waterschap De Dommel, gemeente Breda, gemeente Oirschot, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Brabantse Milieufederatie, Vereniging Markdal, Fietzersbond en Stichting Wandelnet. Behalve een inventarisatie van maatregelen zijn er tijdens de overleggen afspraken gemaakt over de samenwerkingsintentie. Het mag duidelijk zijn, dat een goede afstemming essentieel is. Uiteindelijk zal in het OTB, dat nu wordt opgesteld, de scope voor het verbredingsproject worden vastgesteld. Uitdaging is om dat met zoveel mogelijk met betrokken partijen gezamenlijk te doen. De uiteindelijke beschikbare financiële middelen (ook van derden) zullen daarin leidend zijn.

Taakstellend kader.

Het taakstellend kader wordt bepaald door wet-, en regelgeving, het Rijksbeleid en de MIRT-opdracht van de minister van I en M voor de wegverbreding A58. De belangrijkste wet- en regelgeving betreft de Tracéwet, de Natuurbeschermingswet en de Waterwet. Het belangrijkste beleidskader bestaat uit de Nota's mobiliteit, het MIRT, het MJPO en het NNN.

Het MJPO is het Meerjarenprogramma Ontsnippering (2004). Het MJPO is uitgewerkt in een programmering met ontsnipperingsmaatregelen op de Rijkswegen. Het Dommeldal/Meijerij is als prioritair gebied aangewezen in dit MJPO met de ree als doelsoort voor de beken Mark, Reusel en Beerze.

Echter, tot nu toe zijn er geen maatregelen uitgevoerd voor de doelsoort ree. Het MJPO loopt af. Momenteel is nog niet exact bekend hoeveel financiële middelen uit het

programma beschikbaar zijn en blijven voor het inrichten van reepassages in de A58 (RWS is momenteel nog in overleg). De Beerze was aangewezen als Robuuste verbindingzone in de Ecologische Hoofdstructuur. Herinrichting van de Beerze was voorzien in een grootschalig gebiedsprogramma, waarvan de provincie trekker was. Door de bezuiniging van staatssecretaris Bleeker zijn deze maatregelen echter niet tot uitvoering gekomen. Binnen het natuurbeleid is de EHS opgevolgd door het NNN, het Natuur Netwerk Nederland. De A58 doorsnijdt aaneengesloten NNN-gebieden, en het N2000/PAS gebied Ulvenhouts Bos ligt direct tegen de weg aan.

Datum
2 februari 2017

Scope project InnovA58:

InnovA58 heeft vanuit de door de minister van I en M genomen voorkeursbesluit een scope voor het project meegekregen, waaraan de beschikbare financiële middelen zijn gekoppeld. Buiten de scope vallen 'evz' Gilzewouwerbeek, Oude Leij, Nieuwe Leij en Voorste Stroom. Gilzewouwerbeek heeft ter hoogte van de A58 geen 'evz' functie. De Oude Leij, Nieuwe Leij en Voorste Stroom hebben die functie wel, maar vallen buiten het traject van de wegverbreding.

Tijdens de sessies zijn ook voor deze verbindingzones maatregelen geïventariseerd. Hoewel ze buiten de scope van InnovA58 vallen, zijn ze op verzoek van de deelnemers wel opgenomen in de H+N+S-rapportage. De betreffende wensen zullen door het projectteam InnovA58 worden overgebracht en besproken met de verantwoordelijke wegbeheerder van RWS voor dit trajectdeel van de A58.

Geïventariseerde oplossingsrichtingen

In het proces is verkend welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn. Daarbij is een onderverdeling van maatregelen gemaakt in de categorieën 'basispakket', 'basispakket plus' en 'meekoppelpakket':

Basispakket	(Huidige) passage wordt verlengd Maatregelen gericht op <u>behoud</u> van de huidige werking van de verbinding Gedaante van de passage blijft hetzelfde Deze maatregelen vallen binnen wet- en regelgeving. Passage geschikt maken voor doelsoorten volgens MJPO Maatregelen zijn onderdeel van de opdracht van het Ministerie voor de wegverbreding en sluiten aan op de ontwerpeisen
Basis- pluspakket	(Huidige) passage wordt verlengd Huidige ecologische werking van de verbinding wordt <u>geoptimaliseerd</u> (beter geschikt voor doelsoorten), of er wordt een functionaliteit toegevoegd (bijv. recreatieve voorzieningen) Maatregelen bovenop het vereiste vanuit wet- en regelgeving Gedaante van de passage blijft in principe hetzelfde, kan worden opgewaardeerd De passage wordt geschikt gemaakt voor potentiële doelsoorten (soorten die nu nog niet passeren maar wel in de nabijheid aanwezig zijn) Maatregelen hebben financiële consequenties en reiken buiten de scope van het project
Meekoppel- kansen	(Huidige) passage wordt verlengd Huidige werking van de verbinding wordt <u>uitgebreid</u> vanuit aanvullende wensen (bijv. doordat recreatieve verbinding wordt toegevoegd) Passage ondergaat een gedaanteverandering en wordt opgewaardeerd, waarbij een significant effect qua ruimtebeslag en planologische impact Maatregelen hebben grote financiële consequenties en reiken buiten de scope van het project

Hieronder het overzicht van maatregelen per beekpassages (Rapportage bureau H+N+S):

beek	basis	Basis-plus	Meerkosten in Mio-euro Basis+	Meekoppel	Meerkosten Meekoppel pakket tov basis	Visie RWS
Mark	Vervangen bruggen, ca 2 m hoger en ca 3 m verlengen ten opzichte van huidige situatie met loopoevers: passeerbaar voor ree. Huidige fietsverbinding Daesonckse weg blijft onveranderd.	vervangen ca 3 m hoger en ca 5 m verlengen ten opzichte van huidige situatie, incl. separaat fietspad, geoptimaliseerd tbv vlieders, en kleine reptielen	2,2	A58 op extra lang viaduct over de Mark over ca. 500 m tbv recreatie en betere inpassing in landschap	11	Kiezen voor Basispakket. Het basispluspakket is voornamelijk bedoeld voor de fietsverbinding. Een fietsverbinding is reeds aanwezig (Daesonckse Dreef). De meekoppelkans betreft een uitsluitend een ruimere inpassing in het Markdal. Deze verruiming is duur, valt buiten het vigerend beleid.
Chaamse beek	Vervangen duiker door grotere duiker ivm doorstroomcapaciteit en ecologie, verlengen met 4 m	Duiker vervangen door lage brug, hoogte ca 2 m met doorlopende oevers oa tbv watervleermuis	1,1	Geen maatregelen benoemd	nvt	Kiezen voor Basispluspakket. Met relatief geringe meerkosten kans op verdere verruiming tbv klimaatadaptatie, mogelijke aanwezigheid van watervleermuis en kamsalamander (FF-wet). Additionele financiering wel noodzakelijk ten opzichte van basispakket.
Broekloop	Verlengen duiker ten opzichte van de huidige situatie met loopplank	Duiker vervangen door lage brug (hoogte 1-2 m) met loopoevers	2	Geen maatregelen benoemd	nvt	Kiezen voor de Basisoplossing. Tenzij blijkt dat waterafvoer onvoldoende is of vereist vanuit FF-wet (bij aanwezigheid van soorten als watervleermuis en franjestaart).
Reusel	Verhogen (2m) en verbreden brug ten opzichte van de huidige situatie tbv ree	Verhogen (4m) en verbreden brug tbv edelhert	3,2	Verhogen (5m) en verbreden als viaduct op palen tbv edelhert en recreatie en landschappelijke inpassing	13	Kiezen voor de Basisoplossing. Basisplus en meekoppelpakket geeft grote procedurele risico's qua vergunbaarheid en leidt tot verhoging in het landschap nabij kom Moergestelen weidevogelgebied. Dit leidt tot een groot tijdrisico voor InnovA58.
Rosep	Vervangen en vergroten duikertent opzichte van de huidige situatie met looprichelstb doorstroming en ecologie	Duiker vervangen door lage brug (hoogte 1-2 m) met loopoevers	1	Geen maatregelen benoemd	nvt	Kiezen voor de Basispluspakket. Met relatief geringe meerkosten kans op verdere verruiming tbv klimaatadaptatie. Additionele financiering wel noodzakelijk ten opzichte van basispakket.
Beerze	Verhogen (2m) en verbreden brug ten opzichte van de huidige situatie tbv ree	Verhogen (4m) en verbreden brug tbv edelhert	3,5	Verhogen (5m) en verbreden brug tbv edelhert en recreatie	10	Kiezen voor de Basispluspakket om te voorzien in een edelhertpassage. Dit is dan de meest logische locatie. Additionele financiering wel noodzakelijk ten opzichte van basispakket.

Afweging: argumenten en onderbouwingDatum
2 februari 2017

Naast een ecologische afweging zijn er andere factoren, die de haalbaarheid van de maatregelen bepalen.

Technische uitvoerbaarheid

Alle maatregelen zullen bij de uitwerking in het ontwerptractébesluit worden getoetst op technische uitvoerbaarheid en passendheid binnen het taakstellend budget van InnovA58. Ook zal een milieueffect toets moeten plaatsvinden.

Procedurele risico's

Voor de Reusel ziet RWS een groot risico. Bij een verhoging van het kunstwerk zal de akoestische belasting en de landschappelijk/visuele impact op de nabijgelegen kom van Moergestel erg groot zijn. Dit is ook al het geval bij het basispakket. Daar komt nog bij dat het gebied ten zuiden van de weg belangrijk is voor weidevogels met mogelijk risico op verstoring.

De Beerze wordt in het beleid, zowel MJPO als provinciaal, gezien als meest belangrijke ecopassage. Ook door de bestuurlijke begeleidingsgroep is de Beerze als belangrijk passage benoemd, een belangrijke schakel in de noord-zuid verbinding richting het Groene Woud. Vanwege de eerdere status als Robuuste Verbindingszone is er rondom de Beerze al veel geïnvesteerd door waterschappen en gemeenten.

Klimaatadaptatie

Maatregelen voor de beekpassages kunnen een positief effect hebben als klimaatadaptieve maatregel. Hiervoor bestaat weliswaar nog geen richtlijn of Rijksprogramma. Het onderwerp is wel actueel, het rijksbeleid hiervoor is in ontwikkeling. Maatregelen bij de A58 kunnen hieraan een positieve bijdrage leveren. Dit wordt door het project als een kans gezien en zal daarom in de planstudiefase worden meegenomen.

Betaalbaarheid

Totale kosten van de maatregelen:

Basispakket	Eu 16	Mio
Basis-pluspakket	Eu 29	Mio (13 Mio extra ten opzichte van basispakket)
Meekoppelkansen	Eu 46,5	Mio (17,5 Mio extra ten opzichte van basispluspakket en 30,5 mio tov basispakket)

De kosten van de maatregelen van het basispakket zijn geraamd op Eu 16 miljoen euro. (incl. BTW). Dit zijn de kosten die voortvloeien uit de verbreding, zonder extra functionaliteit. Van de 16 M is 12 M nodig voor maatregelen voor de doelsoort ree. De kosten voor het basispluspakket worden geraamd op 13 miljoen euro extra tov het basispakket en voor het meekoppelpakket nog eens 17,5 mio extra daarbovenop (30,5 mio extra tov basis). RWS voelt zich verantwoordelijk en ziet mogelijkheden voor het basispakket, uitgezonderd de Reusel. Het basispakket wordt immers voorgeschreven vanuit wet- en regelgeving en ondersteund vanuit het beleid. Het maakt deel uit van de opdracht, het gaat om de instandhouding en een update van de functionaliteit. RWS zal pogen dit te financieren via haar taakstellend budget voor InnovA58 dan wel anderszins. Indien uit de verdere uitwerking van het OTB blijkt dat RWS dit niet voor elkaar krijgt zal zij terugkomen bij de betrokkenen voor nadere bepaling van het vervolgtraject.

Verder ziet RWS selectief mogelijkheden voor een basisplus pakket bij de Chaamse beek, Rosep en Beerze. Voor de Chaamse beek en Rosep ligt er een kans om binnen het project een bijdrage te leveren aan klimaatadaptatie. Voor de Broekloop zal uit veldinventarisatie moeten blijken of extra maatregelen gerechtvaardigd zijn. Zo niet, dan zal dit voor RWS

een bovenwettige maatregel zijn waarvoor cofinanciering noodzakelijk is. Ook een nieuwe fietsverbinding bij de Mark is een bovenwettige maatregel die alleen bij cofinanciering in het project kan worden meegenomen.

Ecologische winst

De grootste ecologische winst zal gehaald kunnen worden bij een verbetering van de beekpassage bij de Beerze. De Beerze wordt in het beleid, zowel MJPO als provinciaal, gezien als meest belangrijke eco-passage. Ook door de bestuurlijke begeleidingsgroep InnovA58 is de Beerze als belangrijk passage benoemd, een belangrijke schakel in de noord-zuid verbinding richting het Groene Woud. Vanwege de eerdere status als robuuste verbindingzone is er rondom de Beerze al veel geïnvesteerd door waterschappen en gemeenten. Dit alles in ogenschouw nemende verdient de Beerze prioriteit ten opzichte van de Reusel.

Verzoek en vooruitblik

Wij vragen u om te reageren op het voorgestelde standpunt van RWS en om aan te geven waar u denkt te kunnen bijdragen of meewerken.

Rijkswaterstaat zal de aanpak beekpassages agenderen voor het overleg van de bestuurlijke begeleidingsgroep in juni 2017. Vervolgens zal hierna in de OTB fase de verdere uitwerking en ontwerp van het maatregelpakket plaatsvinden.